

Županijska smotra  
**ART DIZAJN**

U NOVOJ,  
UZBUDLJIVOJ  
EPIZODI:

2025.

V  
**PLASTIČNE  
PRIČE**  
PLASTIČNE

Tekst i ilustracije: Lidia Biočić


Likovno i grafičko oblikovanje: Bojana Vukojević



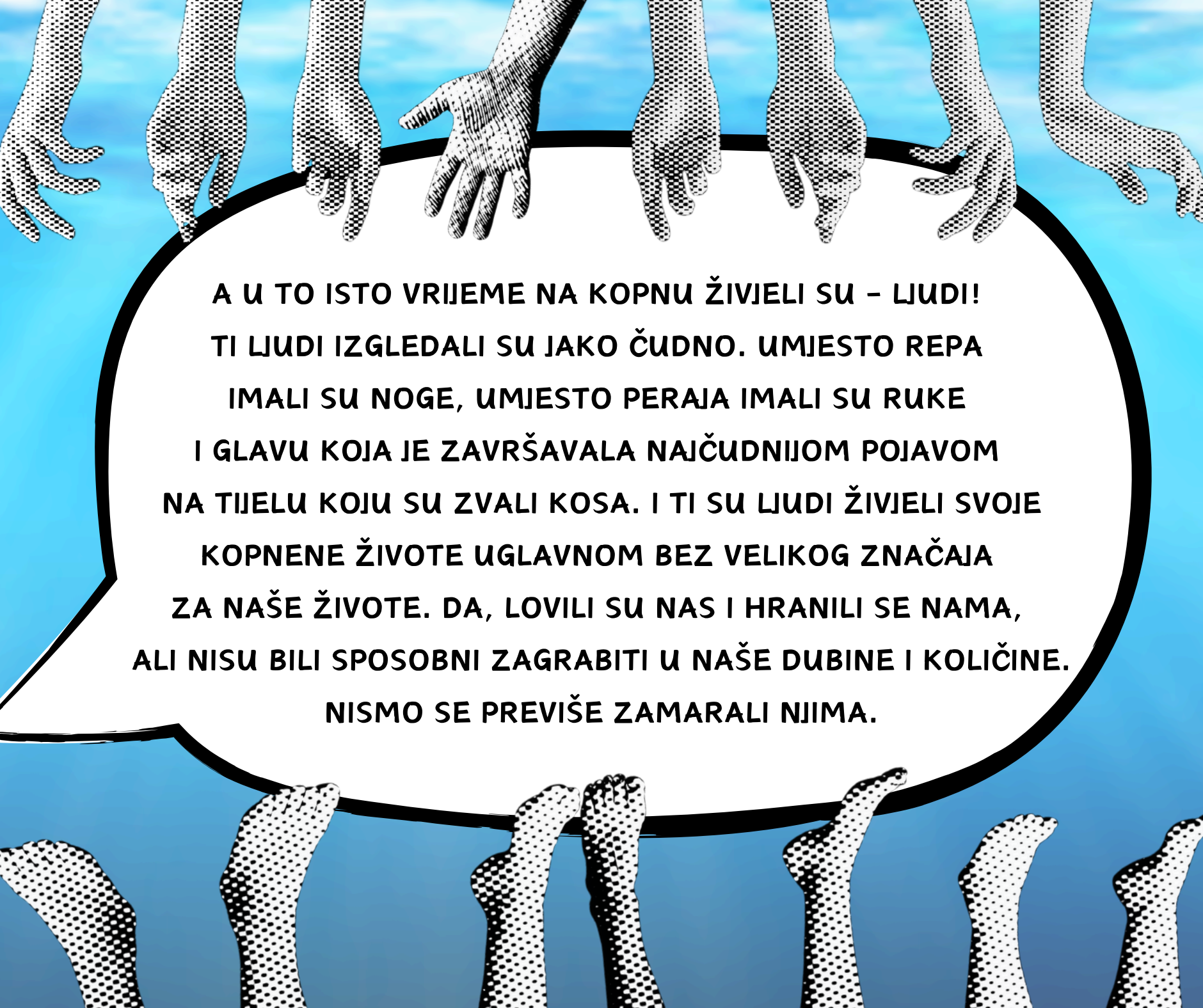
Ugorova majka Mrkulja okupila je oko sebe mališane njihovog morskog stirogrebena. Okupili su se policiplići, plastosrdelice, plastoslići, duromurinice, plastoračići, morski konjici, glavate želvice ... a bilo je tu i odraslih dobrih dupina, polistirenoraža, boculjice, plastopasa, plahtopiceva i mnogih drugih koji su voljeli uvijek iznova slušati priče ugorove majke Mrkulje o nekadašnjim ljudima:



JEDNOM DAVNO,  
JAAKO, JAAKO  
DAVNO,  
POSTOJALO JE  
NAŠE MORE  
U NEŠTO  
DRUKČIJEM  
OBLIKU  
NEGO DANAS...



BILO JE NJEŽNO PLAVO,  
ZELENO, PROZIRNO, DUBOKO  
MODRO I DUBOKO ZELENO I  
PREPUNO SVIH VRSTA RIBA,  
SVIH ZAMISLIVIH BOJA I OBLIKA,  
SIPA, LIGANJA, HOBOTNICA,  
MORSKIH PASA, DUPINA, KITOVA,  
MORSKIH POLJA NEVJEROJATNOG  
BOGATSTVA I NAJSITNIJEG ŽIVOTA  
KOJE JE ŽIVJELO U RAVNOTEŽI I  
SIMBIOZI U KOJOJ JEDNI BEZ  
DRUGIH NISU MOGLI,  
A NI ŽELJELI.




**A U TO ISTO VRIJEME NA KOPNU ŽIVIELI SU - LJUDI!  
TI LJUDI IZGLEDALI SU JAKO ČUDNO. UMJESTO REPA  
IMALI SU NOGE, UMJESTO PERAJA IMALI SU RUKE  
I GLAVU KOJA JE ZAVRŠAVALA NAJČUDNIJOM POJAVOM  
NA TIJELU KOJU SU ZVALI KOSA. I TI SU LJUDI ŽIVJELI SVOJE  
KOPNE NE ŽIVOTE UGLAVNOM BEZ VELIKOG ZNAČAJA  
ZA NAŠE ŽIVOTE. DA, LOVILI SU NAS I HRANILI SE NAMA,  
ALI NISU BILI SPOSOBNI ZAGRABITI U NAŠE DUBINE I KOLIČINE.  
NISMO SE PREVIŠE ZAMARALI NJIMA.**



**MEĐUTIM ...**

**POMALO SU SE STVARI POČELE MIJENJATI  
KADA SMO PRIMIJETILI DA I MORE I NEBO ČEŠĆE BUDU SIVE BOJE  
NEGO PLAVE, A PORED NAS POČINJU PLUTATI I PLIVATI  
NEKI JAKO ČUDNI I DRUGAČIJI OBLICI.**

An underwater photograph showing various pieces of plastic waste floating in clear blue water. A white plastic bottle is prominent in the upper right, and several pieces of clear plastic are scattered throughout the scene. The lighting creates shimmering reflections on the water's surface.

**MI SMO BIĆA ISTINE I NE ZNAMO PREPOZNATI  
MATERIJALE LAŽI, MATERIJALE KOJI NISU  
ORGANSKI I TREBALO NAM JE JAKO  
DUGO DA SHVATIMO S ČIM IMAMO POSLA.  
POČELO JE POLAKO, TU I TAMO POKOJA PLASTIKA,  
TU I TAMO NEKAKAV KISELI OKUS MORA,  
TU I TAMO NEKA BAČENA MAŠINA ZA PRANJE  
NJIHOVOG RUBLJA.**

A ONDA JE POČELO BITI JAČE. POČELI SMO SE BORITI S PLASTIČNIM ČAŠAMA, AMBALAŽAMA,  
GUMAMA, BAČENOM ODJEĆOM, KOLIČINA JE POSTALA NESNOSNA, OTOCI NJIHOVOG SMEĆA  
PLUTALI SU MORIMA, RIBARICE SU BILE VELIČINE NEKOLIKO KORALNIH OTOKA ZA KOJE  
MALI PRILJEPAK TREBA TRIDESETAK IZMIJENA SUNCA I MJESECA  
KAKO BI DOŠAO S JEDNE STRANE NA DRUGU.

POČELI SU MREŽAMA STRUGATI DNA, HVATATI SVE REDOM  
I POKAZIVATI ĆUD KOJA U SEBI SADRŽI NEKU VELIKU SVEMIRSKU DISTORZIJU  
I ZBOG TOGA STVARA NERED.



SVI TI MATERIJALI SU SE, PORED DODATNIH IZLIJEVANJA SVIH MOGUĆIH  
OTROVA POČELI PRETVARATI U JAKO, JAKO SITNE ČESTICE,  
JER, NIJEDNA STVORENA ENERGIJA NE MOŽE SE UNIŠTITI,  
ONA SAMO MOŽE PROMIJENITI OBLIK, A TAJ OBLIK JE  
POSTAJAO SVE MANJI I MANJI I MANJI DOK NIJE POSTAO MIKROPLASTIKA.

A MIKROPLASTIKA VOLI NA SEBE ŽALIJEPI TI JOŠ I SVE TEŠKE METALE.  
TAKVA JE ULAZILA U PLANKTONE, KORALJE, TAKVU SU JELE NAŠE  
PRIJATELJICE ŠKOLIKE. RIBICE I SVI OSTALI KOJI SE HRANE NJIMA, VEĆE RIBE  
KROZ MANJU, A TAKOĐER I LJUDI JER NISU ZNALI DA SE JEDUĆI NAS,  
HRANE VLASTITIM SMEĆEM.





SITUACIJA JE POSTALA ALARMANTNA. NISMO VIŠE MOGLI TRPIJETI TU NEZRELOST, GLUPOST I NEODGOVORNOST. BILO NAS JE SVE MANJE, DNA MORA I OCEANA SU POSTALA TUŽNO SIVA I PRAZNA POPUT NJIHOVIH BETONSKIH ULICA. UGIBALI SMO ZBOG POJEDENE PLASTIKE, ZBOG ZAPLITANJA U NEKAKVE NEOPISIVE PREDMETE, KROZ MORA SE VIŠE NISU ČULI ZVUKOVI KITOVA I DUPINA NEGO NJIHOVIH MOTORA, SONARA I ŠKLJOCANJA KAMERA KOJIMA SU MORALI SVE BILJEŽITI. I DA, DRAGA DJEČICE, SVE SU BILJEŽILI, SVE SU ARHIVIRALI, SVE ZAPISIVALI, SVE BROJALI, SVE DEFINIRALI KAKO BI MOGLI NASTAVITI BROJITI, RAČUNATI I NANOVO DEFINIRATI.





ONO NA ŠTO ONI NISU RAČUNALI,  
JER O TOJ RAČUNICI MALO TOGA  
ZNAJU, JEST DA JE PRIRODA UVIJEK  
U RAVNOTEŽI. I DA JE ENERGIJA  
UVIJEK U POKRETU I MEĐUSOBNOJ  
POVEZANOSTI. AKO SU ONI  
NEGDJE ENERGIJU ODUZELI, A  
NEGDJE DRUGDJE PREVIŠE DALI,  
PRIRODA ĆE TO AUTOMATSKI  
DOVESTI U RAVNOTEŽU -  
JER JOJ JE TO 'U PRIRODI'!!

ATOMI UZIMAJU OBLIK MOLEKULA,  
MOLEKULE POSTAJU KEMIJSKE STRUKTURE,  
KEMIJSKE STRUKTURE POSTAJU ORGANSKE  
FORME! SVA ENERGETSKA I KEMIJSKA JUHA  
U KOJU SMO URONJENI MEĐUSOBNO PRENOSI  
INFORMACIJE I U TIM PRIENOSIMA STVARA  
NOVE FORME, NOVE OBLIKE KOJI JEDVA  
ČEKAJU ZAPOČETI ŽIVJETI SVOJE ŽIVOTE.  
TAKO SMO NASTALI - MI!





I DALJE SVIESNI I RAZBORITI, ALI DRUGAČIJEG  
OBLIKA I SASTAVA. KESOLIST JE TU,  
NAŠ LEPRŠAVI PREDSTAVNIK S LOGOTIPIMA,  
ŠKOLIKA NOKTACA  
IMAMO U IZOBILJU I NE  
TREBAMO SE BOJATI  
DA ĆE IZUMRIJETI!

**PLASTOPAS VIEČNI,  
BEZ ROKA TRAJANJA,  
SIJE STRAH MEĐU  
LJUDIMA. SVI SMO SE  
MALO ILI OJAČALI ILI  
RAZMAHALI U NOVIM SLOJEVIMA.  
BOCULJICE SU NAJBROJNIJE,  
SAME SE NUDE NA PLADANI.  
ZVJEZDAČE GUMENJAČE KOJE SE  
RASTEŽU SATIMA KROZ MORE,  
ŠUME POLIMERO TRAVA DAJU  
UTOČIŠTE DREVNIM MEDUZAMA,  
JEDINIMA KOJE JOŠ IMAJU ŽIVIH  
PRIMJERAKA IZ PRAPOLIVINIL  
RAZDOBLJA!**



**A LJUDI? ONI I DALJE RAČUNAJU  
I PIŠU STATISTIČKE PODATKE  
U SVOM FIZIČKI POMAKNUTOM  
STANJU, DOK JEDU  
KONZERVIRANU HRANU!**

